

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON
AYLIK BÜLTEN
Kasım 2025

Komisyonumuz aylık bültenlerimizle, bir önceki ayda medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmayı, bu şekilde ırkçılık ve ayrımcılık konusunda bir farkındalık yaratmayı ve duyarlılığı artırmayı amaçlıyor.

Bizler, ırkçılığın sadece bir ideoloji değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların bütününe yansıyan bir toplumsal rejim olduğunu düşünüyoruz. Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler her gün ortaya çıkıyor ve diğer etnik, dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler her gün dolaşıma sokuluyor. Bu ırkçı pratikler ve söylemler sadece gündelik yaşamda değil kurumsal alanda da sürekli olarak ortaya çıkıyor. Kurumsal ırkçılık özellikle polis uygulamalarında, yargı alanında, mahkemelerde, genel olarak ceza sisteminde, cezaevlerinde, askeri alanda ve gündelik yaşamda yoğun olarak devam ediyor.

Hazırladığımız bu aylık bülten medyaya yansıyan bazı olayları kapsamakta. Bültenin yaşanan bütün olayları kapsama iddiası bulunmuyor. Bültenimizi, ırkçı pratikler ve söylemlerin burada yer alan haberlerden çok daha fazlası olduğunu farkındalığı ile hazırladığımızı giriş kısmında belirtmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

2 Kasım

Ermeni Bakırcı Harutyun Artun'un Ordu'daki çalışmalarının "kayıp" olduğu ortaya çıktı.

Kentin kurucu mimarı olarak anılan Süleyman Felek için 1968'de bir büst yaptırıldı ve belediye binasının önüne koyuldu. Bu büst bugün kayıp! Bakırcı Harutyun Artun'un bir beton kaidenin üzerine yerleştirdiği bronz fındık çalışması da kayıp! Her ikisi de kent meydanından, herkesin gözünün önünden yok olup gitti!

<https://t24.com.tr/yazarlar/guven-bayar/bakirci-harutyun-artun-un-ordu-kent-bellegi-nden-silinen-calismasi,52214>

6 Kasım

Ganalı Michael Adufu'nun İzmir'de gizemli ölümüyle ilgili yeni soruşturma başlatıldı

İzmir'de gribal enfeksiyon şikayetiyle gittiği hastanede başlayan süreç, Ganalı Michael Adufu'nun ölümüne kadar uzandı. Kamu malına zarar verdiği iddiasıyla tutuklanan Adufu, tahliyesinden günler sonra hastanede yaşamını yitirdi. Kamuoyunda yankı uyandıran ölümle ilgili İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı, çok yönlü soruşturma başlattığını duyurdu.

<https://www.milliyet.com.tr/gundem/ganalı-michael-adufunun-izmirde-gizemli-olumuyle-ilgili-yeni-sorusturma-baslatildi-7478289>

6 Kasım

İstanbul İstiklal Caddesi'nde bir grup genç, Nazi üniformasıyla dolaşıp, vatandaşlarla fotoğraf çekti.

Tarihin en büyük soykırımlarından biri olan Holokost'u gerçekleştirerek milyonlarca insanın öldürülmesine, sakat kalmasına yol açan Nazi yönetimini eğlence unsuru olarak gören bir grup genç, İstiklal caddesinde Nazi üniformasıyla dolaşıp, vatandaşlarla fotoğraf çekti.

Bunu gören bir sosyal medya kullanıcısı Nazi formalı gençlere ve onlarla fotoğraf çektirenlere tepki gösterdi.

<https://www.avlaremoz.com/2025/11/06/istiklalde-nazi-uniformali-eglenec/>

7 Kasım

'Beyaz Toros' baskılı ve 'JİTEM göndermeli' tişörtlere savcılıktan takipsizlik kararı: İHD'den tepki

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, üzerinde "Beyaz Toros" baskısı olan ve JİTEM tarafından işlenen 17 bin faili meçhul cinayete gönderme yapılan ifadelerin yer aldığı ve "JİTEM" yazısı bulunan tişörtlerin satışına ilişkin yapılan suç duyurusu hakkında, kovuşturmayaya yer olmadığına karar verdi.

İnsan Hakları Derneği (İHD), söz konusu ürünler hakkında "suçu ve suçluyu övmek" (TCK 215) ile "halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek" (TCK 216) suçlarını oluşturduğu gerekçesiyle savcılığa başvurmuştu.

<https://ilketv.com.tr/beyaz-toros-baskili-ve-jitem-gondermeli-tisortlere-savciliktan-takipsizlik-karari-ihdden-tepki/>

23 Kasım

Ticaret Bakanlığı, bir e-ticaret sitesinde yer alan Şeyh Said ile Seyid Rıza'nın idam anını canlandıran maketlerin satışını durdurdu

Ticaret Bakanlığı, sosyal medyada bir e-ticaret sitesinde yer alan ve Şeyh Said ile Seyid Rıza'nın idam anını canlandıran maketlerin satışa sunulmasının kamuoyunda tepkilere yol açması üzerine harekete geçti. Bakanlık, toplumun hassasiyetlerini ve milli ve manevi değerleri hedef aldığı değerlendirilen söz konusu ürünlerin satışını durdurdu. Yetkililer, sosyal medyadaki paylaşımları ihbar niteliğinde değerlendirerek ilgili birimleri ivedilikle devreye soktu.

Yapılan incelemeler sonucunda tartışmalı ürün platformdan tamamen kaldırılırken, satışı gerçekleştiren firma hakkında idari işlem başlatıldı.

<https://nerinaazad2.com/tr/seyh-said-ve-seyid-rizaya-hakaret-iceren-maketler-kaldirildi>

29 Kasım

MHP'den Papa'nın ziyaretine tepki: 'Maksatlı ayin rahatsızlığa yol açmıştır'

MHP'nin Papa ziyaretiyle ilgili açıklamasında İznik'te yapılan ayine tepki gösterildi. "Hristiyan âleminin birleşip bütünleşmesi hedefiyle Selçuklu ve Osmanlı bakiyesi Türk topraklarında düzenlenen bu maksatlı ayin, kamuoyunda rahatsızlığa yol açmıştır" denildi.

<https://haber.sol.org.tr/haber/mhpden-papanin-ziyaretine-tepki-maksatli-ayin-rahatsizliga-yol-acmistir-403819>

29 Kasım

Saadet Partisi'nden Papa 14. Leo'nun İznik'e yapacağı ziyarete tepki: İznik'te "Yeni Vatikan" mı kuruluyor?

Vatikan Devlet Başkanı Papa 14. Leo dün Türkiye'ye geldi. Saadet Partisi Genel Başkanı Mahmut Arıkan, TBMM'de düzenlenen Grup Toplantısı'nda Papa 14. Leo'nun Türkiye'ye yapmış olduğu ziyarete dikkat çekmişti. Arıkan yaptığı konuşmada "Papa ziyareti bir turistik gezi değil, siyasi bir stratejidir. Ekümeniklik iddialarını uluslararası platformda

meşrulaştırma girişimidir. İznik ne ekümenikliğin ne de İkinci Vatikan'ın adresi olamaz." dedi.

<https://www.tv5.com.tr/mahmut-arikandan-papa-14-leonun-iznike-yapacagi-ziyarete-tepki-iznikte-yeni-vatikan-mi-kuruluyor>

29 Kasım

Yeniden Refah Partisinden Papa 14. Leo'nun ziyaretlerine tepki: "Bu ziyaret masum değil"

Yeniden Refah Partisi Bursa İl Başkanı Mehmet Kaygusuz, Papa 14. Leo'nun İznik ziyaretine tepki göstererek, ziyaretin "dini değil siyasi bir hamle" olduğunu savundu. Kaygusuz, Papa'nın Fener Rum Ortodoks Patriği Bartholomeos ile birlikte yaptığı temaslara Türkiye'nin egemenliğine yönelik bir girişim olduğunu belirterek hükümeti uyardı.

<https://www.linehaber.com.tr/papa-14-leonun-ziyaretlerine-tepki-bu-ziyaret-masum-degil/>

29 Kasım

Papa 14. Leo, İstanbul'daki ziyareti sırasında Türkiye Gençlik Birliği (TGB) tarafından protesto edildi

Papa 14. Leo, Türkiye ziyaretinin üçüncü gününde İstanbul'daki temalarına devam ediyor. 14. Leo Yeşilköy'deki Mor Efrem Süryani Ortodoks Kilisesi'ndeki ayinin ardından Fener Rum Patriği Bartholomeos ile görüşmek üzere Balat'ta bulunan Fener Rum Patrikhanesi'ne geldi. Ziyaret sırasında Eminönü Yeni Camii önünde toplanan Türkiye Gençlik Birliği (TGB), Papa'nın gelişini protesto etti.

<https://www.sondakika.com/amp/haber-papa-14-leo-istanbul-da-protesto-edildi-19306267/>

29 Kasım

Papa'nın ziyareti tartışma yarattı... Türk Ortodoks Patrikhanesi'nden 'ekümenik' tepkisi

Türk Ortodoks Patrikhanesi Basın Sözcüsü Selçuk Erenrol, Papa 14. Leo'nun Türkiye ziyaretinde "ekümenik" unvanını kullanmasına tepki göstererek, bunun Anayasa ve Lozan'da yer almayan bir tanım olduğunu ve devletin bütünlüğüne saygısızlık teşkil ettiğini vurguladı.

<https://www.veryansintv.com/papanin-ziyareti-tartisma-yaratti-turk-ortodoks-patrikhanesinden-ekumenik-tepkisi>